

# DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat, za večje inserate, in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kron, ista naj se pošilja Upravištvu „Domovine“ v Celju.

## Deželni zbor in uravnava naših rek in potokov.

Večina v štajarskem deželnem zboru se dosledno brani dovoliti kak prišpevek za kulturne potrebe prebivalstva na Spod. Štajarskem, ker je v strahu, da bi se s tem ojačilo tukajšnji nemški živelj. To vidimo v šolskih zadevah; vse naše ljudske so v najnižjem plačilnem razredu. Zahteve, da se nam dajo meščanske šole, so bile dozdej vse kratkomalo odbite. Glede srednjih šol itak vemo.

Zato bi pa človek mislil, da se nam bode ugodilo vsaj v nenarodnih gospodarstvenih zadevah, ker se s tem poveča davčna moč dežele in ker deželi naš denar nikdar ni smrdel. In res so naši zastopniki tudi v tem zasedanju sprožili več predlogov za ustanovitev gospodarskih šol, Kočvar za ljutomerski, Vošnjak za šoštanjski, Žičkar za sevnjski okraj. Iz rešitve teh predlogov se bode pač najjasneje in brezdvomno dalo spoznati, kako skrbi deželnozborska večina za Spodnje Štajarsko.

Pa tudi vprašanje regulacije naših rek je za Spodnje Štajarce velikanskega pomena. Mnogo tisočakov našim kmetovalcem odnese vsako leto naše neuravnane reke in neuravnani potoki. S tem ne trpi samo prebivalstvo, to je tudi eraričnemu mošnjiku v kvar in država in dežela bi morali iz lastnega interesa skrbeti, da ne gre vsako leto uspeh delavnih rok tisočev prebivalstva vsled njune nemarnosti po — vodi.

Po Srednjem in Gornjem Štajarskem je vsak potočič z umetnimi napravami iz deželnih (torej tudi naših) sredstev skrbno zavarovan, da ne dela škode. Naši potoki in naše reke so pa v največjem neredu in kar se s strani dežele in države za zboljšanje teh razmer stori, je skrajno mačehovsko neznanost. Ako bi tekla Savinja ali Voglajna blizu Gradca, bili bi že davno z deželnim denarjem regulirani. Če bi našo nesrečno Pesnico mogli začasno prestaviti, da bi tekla nekaj desetletij mimo Brucka na Gornjem Štajarskem, kako krasne regulacijske stavbe, napravljene na deželne stroške, bi tam čez malo časa našli. Če bi prebivalci ormoškega in središkega okraja mogli v enak namen na nje meječi kos neregulirane Drave nemškemu Štajarcem posoditi, uravnana bi bila tudi ta.

Glede uravnave naših rek pač lahko trdimo, da vlada tu s strani dežele skrajna nemarnost. Če bi se ista dala na podlagi široke vesti nemškonaacionalne večine opravičiti iz narodno-sovranih vzrokov, iz stališča zdrave pameti in iz stališča deželnih koristi se ne bo dala ta nemarnost nikdar opravičiti. Zato je prav, da so naši poslanci tudi v tem zasedanju deželnega zbora regulaciji naših vod posvetili posebno pozornost. Marsikaj v tem oziru smo že poročali v našem listu. Danes podajamo v sledečem zopet nekaj podatkov o stanju tega jako važnega vprašanja.

Reguliranje Savinje in Voglajne pri Celju. Vsled predloga dr. Ivana Dečka sklenil je deželni zbor v seji preteklo soboto, da se naroča deželnemu odboru, da stopi v dotiko z vlado in isto opozori, da se poglobljenje struge Savinje pri

Celju ne da nič več odlagati, ako se boče ogniti neki katastrofi. Zaradi tega se naročuje deželnemu odboru, da se takoj dogovori z vlado zaradi prispevka k stroškom, ter se naj potem nemudoma začne z delom. Kakor hitro bo poglobljenje struge dovršeno, pa se naj brez odloga začne z reguliranjem Savinje nižje Celja. Deželnemu odboru se je nadalje naročilo, naj v prihodnjem letu deželnemu zboru stavi predloge radi reguliranja Voglajne. Upati je torej, da se bo sedaj vendar enkrat začelo delo. To podreza-nje dr. Dečkota bilo je toliko bolj umestno in zelo potrebno, ker je šele pred kratkim minist-rstvo v Gradcu naznanilo, da hočejo še poprej par let povodnji opazovati, predno se lotijo reguliranja.

V zadevi reguliranja Hudinje pri Arclinu sklenil je na predlog, ki ga je stavil dr. Dečko, deželni zbor v seji od pretekle sobote, da se naročuje deželnemu odboru, naj se dogovori z vlado, kaj je treba ukreniti, ter naj o dogovor jenem poroča.

Regulacija Pesnice. V ti zadevi smo objavili svojočasno predlog poslanca Kočvarja. Danes objavljamo odlomek iz njegovega tozadevnega utemeljevanja. Kočvar je omenjal: Moj predlog, naj se začeta regulacija Pesnice nadaljuje, se naslanja na prošnjo ormoškega okrajnega zastopa, katero sem jaz vložil. Iz te prošnje je dovolj razvidno, kako nujno potrebno je, da se dela zaradi uravnave Pesnice nadaljujejo. Govoriti mi je pa posebno o onem delu Pesnice, kjer se iz-teka v Dravo. Drava tukaj zadržuje prosti iztok Pesnice in tlači vodovje nazaj v strugo tega po-toka. Pesnica sama pa prinaša, ker je v gornjem delu uravnana, ob iztoku pa ne, velike množine vode in to vodovje ne more odteči pravilno v Dravo ter se razlije čez rodovitna polja in trav-nike. S tem pa ponovno nastajajo povodnji in delajo kmetom ogromno škodo. Zato je nujno potrebno, da se uravnava Pesnice do konca iz-pelje in zato priporočam svoj predlog gospodar-stvenemu odseku.

Drava med Ormožem in Središčem. Tudi v ti zadevi je stavil poslanec Kočvar v dežel-nem zboru predlog: Pred kratkim je Drava pri Ormožu tvorila deželno mejo med Štajarsko in Hrvaško. Hrvaška vlada je pa pred nekaj leti postavila na hrvaški strani obširne naprave za zavarovanje desnega brega Drave. Naša vlada seveda ni nič storila. Ker je vsled stavb na hrvatski strani postala struga ožja in je reka tu skrajno deroča, spremenila je vsled tega svoj tok in poplavi vsako leto vse vasi od Ormoža do Središča, in sicer občine Ormož, Pušince, Frankovce, Loperšico, Obrž in Grabe, ker se je vodovje z vso silo zagnalo na štajarsko stran. Najbujnejša polja in travniki so opustošeni, ostali so veliki kupi peska. Če kmalu ne bode pomoči, bode tudi ostali del teh pokrajin izpremenjen v peščeno puščavo.

Zato je stavil poslanec Kočvar s tovariši vred sledeči predlog: Deželni zbor skleni, da se deželnemu odboru naroča stopiti v dotiko z vlado, ki je izpeljala dozdajno regulacijo in naprave v varstvo obrežja ter naj zahteva, da se delo na-daljuje, tako da se prebivalci občin Ormož, Frankovci, Pušinci, Loperšica, Obrž, Grabe in Sre-dišče varujejo nadaljne škode na njih posestvih.

Sklepamo: Iz teh odlomkov je razvidno, da se je od strani naših poslancev naša beda do-volj pojasnila. Ako imajo odločujoči krogi le še pičico smisla za blagor dežele, morali bodo kaj ukreniti. Če ne tedaj pokažejo, da iz mržnje do Slovencev hočejo Spodnje Štajarsko tudi gospo-darstveno uničiti.

## Celjske in štajarske novice.

(Zabavni večer „Delavskega podpornega društva“ v Celju), ki se bo vršil v nedeljo, dne 8. t. m. v „Skalni kleti“, bo gotovo privabil vse, kar le količkaj ve ceniti zasluge društva za napredek slovenstva v Celju. Lepo nalogo si je naložilo „Delavsko podporno društvo“ s tem, da združuje v sebi delavske sloje našega občinstva, jim vcepljuje narodno zavest in jih pripravlja in izobrazuje za boj, ki ga moramo celjski Slo-venci bojevati za naše pravice, ki nam jih ho-čejo snesti nemški in nemčurski vsiljenci. Velik korak v dosegu svojega cilja je storilo „društvo“ z ustanovitvijo pevskega zbora. Naš narod vobče rad poje in zato je zadelo društvo pravo struno, ko si je ustanovilo svoj lastni zbor, kajti lahko se reče, da je ravno to privabilo marsikoga v društveni krog. Pevski zbor je pod marljivim vodstvom društvenega pevovodje g. dr. Schwaba toliko napredoval, da sme nastopiti pred vsakim občinstvom. Tako bo tudi sedaj pokazal, da vilo napreduje. Tem obilnejše udeležbe je pa priča-kovati še vsled sporeda samega, kajti pele se bodo, kakor smo že omenili, skladbe našega do-mačega glasbenika dr. Gustava Ipavca, ki je umel tako izborno pogoditi narodno čustvovanje, da je večina njegovih pesmi že popolnoma po-narodela. Razum pevske točke bo še dokaj dru-gega na sporedu, da bode gotovo vsak udeleže-nec odhajal z veselice z zadovoljstvom. Natanč-nejši spored priobčujemo med društvenimi vestmi.

(Imenovanje sodnih svetnikov v Celju.) Kakor smo izvedeli, je dobil sedanji novoimeno-vani celjski sodni svetnik Mullej še dva mesca po preteku roka za vlaganje prošenj za obe svet-niški mesti v Celju naravnost od ministrstva, naročilo, naj vloži prošnjo za eno izmed teh dveh mest, samo da vladi ne bo treba imeno-vati kakega Slovenca. Proti taki vladi je našim poslancem predpisana pač samo ena taktika, in sicer najodločnejši boj, dokler se to s silovitimi sredstvi ponemčujoče ministrstvo ne strmoglavi.

(C. kr. glavna davkarija v Celju) ima na znanila namenjena davkoplačevalcem v blagaj-nični sobi razobešena vsa samo v nemškem jeziku. Edino izvzeti so razglasi, ki so od višjih oblasti že došli tiskani v obeh deželnih jezikih. Vsi c. kr. uradniki prisegajo ob nastopu služb „neprekršno držanje državnih osnovnih zakonov“, torej tudi čl. 19 istih zakonov, ki zagotavlja enakopravnost vseh deželnih jezikov. Ako pre-prost človek pred sodiščem priseže, da bo res-nico govoril, in je ne govori, kaznuje se kot hudodelec.

(C. kr. okrajno glavarstvo v Celju) ima samo nemški uradni pečat. Ravno tako njegova ekspozitura (oddelek) v Mozirju. Zaprisežena ena-kopravnost, kje si?!

(Celjske mitnice — neumnost.) Leta 1868, torej pred 35. leti, so imeli celjski Nemci v gro-



fiji „tabor“, na katerem je bil tudi kranjski Dežman. Teda so enoglasno izrekli, da so mite neumnost („Unsinn“). In že 35 let vzdržujejo to svojo neumnost, katere se bodo spino siloma dali rešiti.

(Na davčne urade) po Srednjem in Gornjem Štajarskem je prišel od zgoraj neki tajni ukaz ali naredba, ki se tiče slovenskih davčnih uradnikov. Stvar je bila nujna in moral se je finančnemu ravnateljstvu predložiti neki izkaz vseh v dotičnih okrajih živečih Slovencev. Enako naredbi so baje dobili tudi vsi predstojniki zgornje- in srednještajarskih okrajnih glavarstev. Kak namen imajo te naredbe? Kaj jim je bilo povod, kaj smoter?

(Porotne obravnave pri celjskem okrožnem sodišču) se bodo v letu 1904 vršile: prva 8. februarja; druga 2. maja; tretja 12. septembra in četrta 21. novembra.

(Na pokopališču.) Žalostno je bilo vreme na dan Vseh svetnikov, kakor si ga primernjšega skoraj ni bilo mogoče želeli, a vzlic temu je pchitela velika množica občinstva na pokopališče, da izkaže čast umrlim svojim sorodnikom, znancem in prijateljem. Mnogo njih je seveda gnala le radovednost na kraj večnega miru in pokoja. Videli smo na našem slovenskem pokopališču celo vrsto lepo ovenčanih gomil, videli smo brleti nebroj lučic. Veliko jih je tudi bilo, ki niso bile ozaljšane z venc., na katerih ni gorela nobena lučka — vsi pač niso mogli, ali pa tudi ne hoteli. Velikostni sklad svetega spoštovanja v miru počivajočih je edino le motil izvijajoči frankfurtski trak na gomih-nekega Pibernika. Čudno se nam zdi, da predstojništvo okoliške občine ni znalo že prej poskrbeti, da bi se sveta čustva našega občinstva ne motila s takim nalašč prirejenim nemščurkim izvijanjem. Videli in čuli smo neko „franjico“, kako je naročevala, da naj se trak le „lepo in vidno“ razobesi na spomeniku. V bodoče naj občinski urad poskrbi, da se kaj takega ne bo več dogdil. Vprašamo samo, kaj bi se zgodilo s slovenskim trakom na nemškem pokopališču! — Pevski zbor „Delavskega podpornega društva“, pomnožen po gojenih tukajšnje orglarske šole, je zapel dve žalostinki. Žalostno so doneli ubrani glasovi preko ovenčanih in neovenčanih gomil — odišlim želeč večni mir — tu ostalim pa tolažbo, da zopet vidimo se na zvezdami. — Dež je neprenehoma rosil in množice so se razhajale.

(Celjska policija) je začela kazati v zadnjem času velikansko skrb za varnost nekaterih poslopj, posebno pa onih, v katerih je nastanjen kak slovenski trgovec. Tako je prejel pred nekaj časom slovenski trgovec s steklenino, g. Strupi večjo pošiljatev blaga. Kdo bi si mislil, da bo kaj takega tako zelo zanimalo celjskega nadpolica Zintauerja. Prišel je možakar nadzorovat skladišče blaga in na vso moč priganjal k delu, češ da promet ne bo zaprt. Potem je zahteval, da se takoj odstranijo neki zaboji iz veže, češ da je nevarno radi ognja. No, mi seveda še dosedaj nismo vedeli, da steklo tudi gori. Ali to še ni bilo vse. Ne da bi se bil izkazal s kakim uradnim nalogom, je šel preiskovat Strupijevo zalogo v odsotnosti lastnika teš potem svetoval hišni posestnici, da bi bilo dobro, Strupiju odpovedati prostore, češ da bise mogla hiša podreti. Da, da, g. Zintauer slovenski trgovec Strupi je pač marsikomu Nemcu v Celju trn v peti, in vi ste šli za druge po kostanj v ogenj. Ako ste se pri tem opekli, vam to prav, radi privoščimo. Zaka pač ne greste še drugih hiš, kjer so Nemci nastanjeni, preiskovat, ali so dovolj trdne in močne?

(Celjska „nemška“ višja gimnazija.) „Domovina“ je prinesla že več poročil o žalostnih razmerah na celjski naši gimnaziji in upali smo, da se bo čutil g. ravnatelj Klement Proft dolžnega, te razmere vsaj toliko zboljšati, da jih ne bo treba javno grajati. A zgodilo se ni — nič. Grajali smo, da dopušča ravnateljstvo, da izvijajo celjski nemščurški dijaki slovenske Celjane se svojim protavstrajskimi črnoardejskimi trakovi na urah. Po gimnazijskih postavah ki veljajo kakor je obče znano samo za slovenske dijake, se mora nepotrjotno obnašanje kaznovati z izključbo. Proft pa v kljub težbam slovenskih Ce-

ljancev s svojimi profesorji mirno dalje gleda, kako se sveti na tem in onem telovniku Bismarkova zlata glava kot okrasek protiaustrijskega traku! Mi zahtevamo od ravnateljstva tega zavoda danes zadnjikrat in sicer odločno, da nastopa res nepristransko, sicer se bo moralo seči do drugih pomočkov! Mi bomo pazili na vsako kretnjo nemških profesorjev, in njih ravnatelja, kakor dolgo bo eden slovenski dijak na tem zavodu in odkrivali bomo svetu vso gnjilobo razmer na tej gimnaziji, dokler ne bode naša nadebudna mladina brez strahu pred Profom obiskovala slovensko višjo gimnazijo! Ako pa bodo enkrat naši poslanci dosegli otvoritev slovenskega zavoda, takrat se ne bomo brigali za to, kar se godi v poslopju ob farni cerkvi, katero bo pa takrat malo praznejše nego sedaj! Do takrat pa bomo branili in pazili na slovenske dijake, kakor orel svoje mladeniče!

(Podlog pri St. Petru v Sav. dolini.) V nedeljo na Vseh svetnikov dan je v Podlogu pri St. Petru v Sav. dolini nastal ogenj pod streho pri Zajcu, pod domače Meserki. Po sreči so se o pravem času zapazili pretečo nevarnost. Ljudje so bili večinoma iz cele vasi v cerkvi. Prvi je bil na mestu trgovec Videnšek, ki je začel z golimi rokami dušiti ogenj, ki se je ravno vzpel proti visocini. Požarna bramba iz St. Petra je bila kmalu na licu mesta in se ji je posrečilo zaprečiti večjo nevarnost. V nevarnosti je bilo najmanj pol vasi.

(Opekli so se) šoštanjski nemščurji, katere so zadnji članki „Domovine“ in „Slov. Naroda“ jako ogreli. Znano je, da se je ljudstvo po velenjskem ljudskem shodu jako želelo v kratkem tak shod v Šoštanju prirediti in se je tudi že v „Narodu“ javilo, da bode dne 25. vinotoka shod v Šoštanju. Ogorčeni slovenski možje so javno zahtevali, da se shod vrši sredi trga. In glejte, že samo ta misel, razburila je gospode okoli nemške „Vereinigung“, da so stuhtali fino protidemonstracijo. Veledušni tovarnarji Hans in Franz Woschnagg prosili so dovoljenja, da smejo tovarniški piskači takti celi dan v gostilni Karola Breschnika, kjer je tista „deutsche Vereinigung“ utaborjena, češ vražje mora biti, če bodo slovenski zborovalci mirno poslušali cvilenje in javkanje imenitne bande. Ker shoda ni bilo, odkurili so kmalu popoldne bojaželjni nemščurški jezé se, da so tako regimentno obsedeli. Nekdo je celo vedel povedati, da so bile „smrdljivke“ (jajca) pripravljene za uprizoritev ljutega boja — res smešno. Vkljub taki nasprotni bojevitosti zadostovala bi pa mokra cunja v pomiritev junakov.

(Nemški poslanec Pommer — junč!) V svoji slepoti spodnještajarski Nemci sami sebe klofutajo. Največjo klofuto so si dali z izvolitvijo svojega političnega komedijanta Pommerja državnim poslancem. Ob Veliki noči tega leta so mu v Celju na javnem zborovanju pri Straussu delavci, večinoma Nemci, sklenili soglasno izreči ne le svoje nezaupanje, ampak naravnost svoje zaničevanje! Zdaj se je Pommer hotel malo oprostiti in je priredil celo vrsto volilnih shodov, ki so se pa vsi jako klavrno obnesli. Pommerju se vse sineja, ker je popolnoma nezmožen. V Kozje, kamor je sklical zaupni asod, niti sam na shod ni prišel. V Laškem trgu ga je pa doletela tolika blamaža, da ga je lahko v sredo železca sram. Volilci so mu burno ugovarjali, da so to, kar on o svojem delovanju zoper Slovence poroča, same neumnosti in klobasarije, ter so zahtevali, naj rajši pove, kaj je storil za olajšanje gospodarstvene bede na Spodnjem Štajarskem, n. pr. za uravnavo Savinje. Pommerju je kar vroče postajalo, a klobasarije je vkljub temu dalje o kozolcih, katere je v državnem zboru preobračal, pozitivnega pa seveda ni imel kaj povedati. In kaj je v tem hipu doletelo ubogega nemškega poslanca. Volilec Gunkel je ogorčen na ves glas nasproti Pommerju zaupil lepi primerek „Ochse!“, kar v slovenskem jeziku pomeni „vol“ ali „junec“. Pommer se pa še zagovarjati ni upal, ampak napravil se je, kakor če bi se ta primerek ne dotikal njega in vgriznil se je v šobo in je klobasarije dalje. Take poslance imajo spodnještajarski Nemci častitamo! Žigertov stolpi je zgotovljen ter se je 20. t. m. zaklenil. Letos se dobijo ključki od stolpa

samo v Rušah pri trgovcu g. Mihalju Serncu, pozneje pa bodo v raznih krajih ob Pohorju na razpolago, kar se še bode razglasila. Planinski pozdrav! Podravska podruž. plan. društva.

(Poslanec Kočevar za gospodarsko šolo na Cvenu.) Kljub večletnim zahtevam, naj se za ljutomerski okraj ustanovi na Cvenu gospodarska šola, deželni odbor štajarski v tem oziru dozdaj prav nič ni storil. Zato je poslanec tega okraja gosp. Kočevar letos dne 30. oktobra to vprašanje v deželnem zboru zopet sprožil. Stavil je na deželni odbor z ostalimi deželnimi poslanci vred sledečo interpelacijo: Že lani je kmetijska zadruga na Cvenu po poslanu g. baronu Stürgckhu deželnemu zboru predložila prošnjo za ustanovitev zimske kmetijske šole. Deželni zbor je lani v 29. seji sklenil to prošnjo izročiti deželnemu odboru z naročilom, naj ta v tej zadevi poizveduje in v prihodnjem zasedanju poroča. Dosedaj se pa še ni poročalo. Ker je pa ustanovitev te šole nujna potreba, zato stavimo podpisani vprašanje: 1. Ali je deželni zbor v zadevi zimske kmetijske šole na Cvenu pri Ljutomeru že dovršil potrebne poizvedbe? 2. Če se je to zgodilo, ali je v tem slučaju deželnemu odboru že mogoče poročati o uspehih teh poizvedb in pogajanj, tičočih se tega vprašanja. — Prihodnjo nedeljo se bode na ljudskem shodu v Ljutomeru obravnavalo zlasti vprašanja te kmetijske šole. Radovedni smo, ali bodo naši poslanci ob tej priliki lahko ljudstvu že naznanili rok, kdaj se bode ta šola ustanovila.

(Iz Ptujске gore.) Pri volitvi v občinski odbor trga Ptujске gore, vršči se dne 27. okt., zmagali so vsi od narodne stranke postavljeni kandidati. Kakor znano, je ta trg najhujše gnezdo štajercijancev. Sirote so napenjale vse moči, spraviti vsaj enega kandidata v volilni odbor. Priskočili so jim tudi ptujski Nemci na pomoč. Pa vse nič ni pomagalo. Ko so proti izidu volitve videli, da je zmaga na narodni strani, izgubili so kot kavra. Večina niti izida ni čakala. Najhujši kričači so bili Franc Sluga in Vincenc Verdenik. Ta dva bi rada imela tudi nemško šolo na Gori. Verdenik je celo načelnik krajnega šol. sveta. Pa kak načelnik? Gorčani ali niste naši boljšega?

(Slovensko politično in gospodarsko društvo za ljutomerski politični okraj) ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 8. nov. t. l. ob 2. uri popoldne v gostilni g. Ivana Kukovca v Ljutomeru z naslednjim dnevnim redom: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poročilo odbora. 3. Volitev novega odbora. 4. Volitev računskih preglednikov. 5. Slučajnosti. — Isti dan ravnotam, ob 3. uri popoldne se bode vršil javen ljudski shod, za katerega so naprošeni kot govorniki: državni poslanec dr. Miroslav Ploj z Dunaja, deželni poslanec g. Ivan Kočevar iz Središča, g. dr. Vekoslav Kukovec iz Celja, g. Ivan Belé, potovalni učitelj iz Maribora in drugi. Razpravljalo se bode o kmetijski in meščanski šoli ter o železniški zvezi Ljutomera z dravsko dolino. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

## Štajarski deželni zbor.

(Odlomki).

21. seja dne 28. oktobra 1903.

Ob pol 12 uri otvori deželni glavar grof Attems sejo ter prečita došle vloge.

Dež. odbornik dr. Link odgovarja na razne interpelacije.

Na to se preide na dnevni red.

Posl. Wagner (nemški konservativec) utemeljuje svoj in drugov predlog glede ustanovitve deželne hiralnice v okraju Feldbach ali Fehring. Ti zavodi so postali v današnji dobi, ko se človeške sile tako hitro izrabljajo, postulat človekoljubja. Občine so itak že obtežene z nešteti ubožnimi stroški in drugimi bremen, in naj še potem iste same oskrbujejo stare in hirajoče? Dejstvo pa je, da skoraj v celi vzhodni Štajarski ni nobene hiralnice. Dežele dolžnost pa je, ne jemati samo davke, ampak za to tudi nekaj dati. — Predlog se odgodi finančnemu odseku.

Nato se sprejme sprememba nekaterih točk v zakonu o varstvu posestev.

Zakon o ustanovitvi dekliske meščanske šole v Knittelfeldu ter enake šole v Voitsbergu se odobri.



Posl. Furst poroča nato imenom izmenjenega odseka o učiteljskem pokojniškem zakladu. Imenom istega odseka poroča posl. Hartmann in stavi predlog: 1. na gozdarski šoli v Brucku se ustvari četrto profesorsko mesto in se opuste štiri sedaj obstoječa docentska mesta, 2. profesorju Avgustu Winterju na tamošnji šoli se ne dovoli osebna doklada 800 K.

Po nekaterih nadaljnjih poročilih se izroči peticija katastralne občine Spodnja Kostivnica za ločitev od občine Kostivnice in ustanovitev samostojne občine dež. odboru v preiskavanje.

V današnji seji je vložil poslanec Žičkar predlog, da se ustanovi v Sevnici ob Savi tri razredna meščanska šola s slovenskim učnim in nemškim kot obligatnim jezikom. V eni prejšnji seji je oddal isti peticijo sevnjske občine za ustanovitev take šole. — Za nemški štajar ste se dovolili danes kar dve dekliški meščanski šoli! Bodeimo videli!

Posl. Vošnjak je oddal interpelacijo za dež. namestnika glede neke davčne zadeve.

## Društveno gibanje.

(Vabilo na društveni večer), katerega priredi „Delavsko podporno društvo“ v Celju dne 8. novembra t. l. v „Skalni kleti“ na čast slovenskemu skladatelju g. dr. Gustavu Ipavcu. Pri istem bode proizvajal pevski zbor „Del. podp. društva“ izključno le pesmi g. dr. Gustava Ipavca in sicer sledeče moške zbor: „Tam za goro“, „Jutro“, „Planinska roža“, „Kje so moje rožice“, „Zvečer“, „Mrak“, „Lipa“, „Danica“, „Oblačku“, „Bratje, budimo veseli“ in „Slovenec sem“. Pred in med posameznimi točkami svira „narodna godba“. Po dovršenem koncertu prosta zabava. — Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina 60 v. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Žalski odsek „Celjskega Sokola“) priredi v nedeljo, dne 22 t. m. v Žalcu veselico, katere čisti dobiček je namenjen za nabavo telovadnih potrebščin žalskih telovadcev. Na sporedu veselice bo gledališna predstava, nastop telovadcev v skupinah, petje, godba itd. Veselico naznanjamo že danes s prošnjo, da bi se blagovolila sl. društva ezirati na ta dan. Natančnejši spored objavimo v eni prihodnjih števil.

(Sv. Jurij ob juž. žel.) Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda ima 8. novembra t. l. po večernicah v gostilni g. Rudolfa Doboviškega svoj redni občni zbor s petjem, tamburanjem in srečolovom.

(Učiteljsko društvo gornjegrajskega okraja) zboruje v nedeljo, dne 8. novembra t. l. v ljudski šoli v Bočni. Zborovanje se prične ob 11. uri dopoldne in se vrši po temle sporedu: 1. Zadnji zapisnik. 2. Risanje na ljudski šoli, (praktično razpravlja g. Josip Armič) 3. Poročilo o zborovanju „Lehrerbunda“, poroča gosp. Fran Praprotnik. 4. Blagajnikovo poročilo. 5. Volitev novega odbora. 6. Razni nasveti in predlogi. Glede na to, da se bode pri raznih nasvetih in predlogih razpravljalo nekaj posebno važnega in zanimivega za nas, se vabijo cenjeni gg. tovariši in tovarišice, da se udeležijo tega zborovanja polnoštevilno. Zborovanje se preloži le v slučaju zelo neugodnega vremena!

(Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo) zboruje v nedeljo, dne 8. t. m. ob 11. ure dopoldne v Šmarju.

(Slovensko perversko društvo v Ptuju) naznanja, da se vrši glavni občni zbor omenjenega društva v nedeljo, dne 8. novembra 1903 ob 2. uri dopoldne v „Narodnem domu“ po sledečem sporedu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in revizorjev. 3. Volitev predsednika, odbora in revizorjev. 4. Slučajnosti. Zunanji gg. odborniki in člani, katerim se ni mogoče udeležiti glavnega zborovanja pa se prošjo, da svoje želje glede pesmi, kraja in časa za prihodnji koncert naznanijo odboru pismeno do 8. novembra 1903. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Sv. Lenart v Slov. gor.) Tukašnje bratovsko-gospodarsko društvo priredi dne 8. novembra t. l. v prostorih posojilnice ob 5. uri popoldne svoje glavno občno zborovanje s sledečim sporedom: 1. Poročilo bivšega predsednika. 2. Poro-

čilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Razni nasveti in predlogi. 6. Slučajnosti.

(Akad. teha društvo „Triglav“ v Gradcu) priredi dne 4. novembra t. l. svoje drugo redno občno zborovanje lokal „Hotel Schmechel“ začetek ob 8 uri zvečer.

(Akad. podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu) priredi v nedeljo, dne 8. novembra t. l. v veliki dvorani „Hotel Trieste“ na Jakominijevem trgu s prijaznim sodelovanjem pevskega zbora akad. teha društva „Triglav“ in tamburaškega zbora društva „Naprej“ koncert s sledečim sporedom: 1. L. Foerster: „Povejte ve planine“, moški zbor. 2. Albini Farkaš: „Na Plitviška jezera“, tamb. zbor. 3. Risto Savin: „Zori rumena rž“, moški zbor. 4. Bohm: „Cavatina“, gosli s spremljevanjem glasovirja. 5. Brož: „Ljubim te“, tamb. zbor. 6. Pivoda: „Jako anjel ty jsi kršćin“, samospjev s spremljevanjem glasovirja. 7. Brož: „San“, glasbena slika. 8. Dr. Schwab: „Slanica...“, moški osmerospjev. 9. Parina-Farkaš: „Mladi vojaki“, tamb. zbor. 10. Prosta zabava. Začetek ob 8 uri zvečer. — Vstopnina 80 vin.

(V odbor dijaškega umetniškega društva „Vesne“ na Dunaju) so izvoljeni: Gg. Aleksander Šantel, predsednik; Franjo Baučič, podpredsednik; Svetoslav M. Bruzzi, slovenski tajnik; Tomislav Krizman hrvatski tajnik; Vilko Sever, blagajnik; Ivan Meštrovič, arhivar; Ante Gaber, namestnik; Preglednika sta Makso Gaspari in Marko Rašica.

## Druge slovenske novice.

(Ljubljanska trgovska zbornica) je v svoji seji dne 30. oktobra t. l. sklenila resolucijo v prid enakopravnosti slovenskega jezika na Koroškem. Trgovska zbornica ne smatra samo za svojo popolno pravico, ampak tudi za svojo neopustno dolžnost, v prid svojih interesov odločno zahtevati, da se v obmejnih krajih Koroške slovenskemu jeziku ne utesni ali celo odpravi enakopravnost. Naravnost smešen je bil nastop nemške manjšine, ki je po tovarnarju Lukmannu izjavila, da je koroškimi Slovincem slovenščina in nemščina enako tuj jezik ter da je vsled tega najboljša, ako se Korošci uče samo nemščine. Klobasal je take neumnosti, da so se mu Slovenci morali v hce krotovati. Resolucija je bila z vsemi slovenskimi glasovi sprejeta.

(Pomiloščenje) Cesar je pomiloštil bivšega izdajatelja „Slovenca“, dr. Evgena Lampeta, ki je bil obsojen radi razžaljenja časti na šest mesecev ječe, in odgovornega urednika, Ivana Rakovca, ki je bil obsojen na en mesec ječe. Kazen se jima je izpremenila v denarno globo in sicer prvemu na 2000 K, drugemu pa 300 K.

(Otroka zmečkalo.) V Rovtni nad Škofjo Loko je zašel neki petletni deček v mlino Jakoba Vidmarja med kolo, ki žene mlinski kamen. Kolo je pritisnilo otroka čez trebuh in prsi, da je bil takoj mrtev.

(Bohinjska železnica.) V Bohinjskem predoru so prišli pri vrtanju do studenca, ki da 300 do 400 litrov vode v sekundi, kar je delo nekobko zadržalo. V nekaj dneh bo ta zapreka odstranjena. Predor bo sredi prihodnjega leta izgotovljen.

(Darila.) Za povodni poškodovane v Kanalski dolini, posebno Ukve na Koroškem, so dosedaj poslali iz Štajarske pomožnemu odboru v Beljak sledeči gg. Dr. Matko Potočnik, c. kr. profesor v Mariboru 5 K, Matko Tomažič, župnik v Puštanju 2 K, Ivan Elsacher, župan v Kozjem 10 K, nemenovana gospa 2 K, dr. Jos. Črmanec v Črni v Slov. goricah 5 K, Oroslav Arnuž, učitelj pri Sv. Jakobu v Slov. goricah 10 K, Jos. p. Blaž v Mozirju v Sav. dol. nabrala 7 K, J. Zef Rakuž v Račici 10 K, dr. Vladimir Serbec, Maribor, nabral 20 K in France Stranjšek pri Sv. Juriju ob Ščavnici nabral 2 K 30 vin. to je skupaj 83 K 30 vin. Srčna hvala blagim darovalcem. Ker je beda res velika in položaj pobožnih kmotov res žalosten, prosimo pomožni odbor čimprej tolike nadaljnjih daril, katere sprejema Ivan Hechtnüller, uradnik, Beljak, Hans Gasser Platz 2.

(Pri kontrolnem shodu v Beljaku) je tamkaj pomožni nadpomočnik Gradl prisodil trem

poslovnikom po tri dni zapora, kar se pa sodeča kazni. Velika nemirnost občanov, ki se je strala na to, ker se je glavnemu mestnemu sodniku proti postopku koroškega sodnika izkazalo, da se areti niso upravi, kar se je tudi splošno. Nadpomočnik je izjavil, da je „ja“.

(Čestitki delavcem pri gorških sodiščih.) Pri sodiščih v Gorici nameravajo uvesti uradne ure tako, da bodo uradovali od 8. ure zjutraj nepretrgoma do 2 ure popoldne. Za občinstvo je taka izprememba velikega pomena, kajti kdor je moral od popoldneva pa do 4. ure popoldne čakati, da so se uradi zopet odprli, prav pošteno čuti ono neprijetnost, če reče sodnik: „bomo pa popoldne nadaljevali“. Naj bi se tudi pri naših sodiščih uvedla taka razporedba uradnih ur.

(Huda ženska) je neka Č. v Gorici. Sporekla se je nekaj s svojo sosedo in jo potem pošteno namlatila. Ko je prišel mož natepene sosedo domov, je šel takoj nad Č., da bi jo nekoliko očtel, ali zmotil se je revež, kajti Č. ga je ravno tako oklufutala kakor prej njegovo ženo. Mož je baje storil trden sklep, da se ne bo nikdar več mešal v ženske prepire.

(Slovenska opera v Trstu) Ljubljanska slovenska opera priredi v Trstu nekaj opernih predstav.

(Italijansko dijaško društvo „L'Innominata“) je vlada razpustila, ker se je udeležilo protiaustrijskih demonstracij v Italiji.

(Ne izseljujte se.) Iz Amerike smo prejeli od znanega posredovalca za izseljevanje v Ameriko Franka Sakserja sledeče vsega uvaževanja vredno pismo: Ker je v poslednjem času mnogo obrtniških podjetij zaustavilo delovanje, je postalo na tisoče delavcev brezposelnih, a med temi tudi mnogo Slovencev in Hrvatov. Delo so ustavili po železnih rudnikih v Minesoti, v bakrenih se je že itak le pomalo delalo vsled upale cene bakra. Delo so ustavili veliki plavži po Pennsylvaniji, velike tovarne in valjalnice za železniške šine in žico; delo se je ustavilo ali zelo omejilo po premogokopih. Vse to je povzročilo, da delavci beže na vse strani, posebno domu, ako imajo s čim. Upanja ni, da bi se pred spomladjo kaj zboljšalo, zato je svetujem slovenskim delavcem sedaj v Ameriko. Zima bode huda za brezposelne, ako nimajo kaj prihrankov. Torej ne v Ameriko, poslušaj moj svet.

New York, 14. okt. 1903. Frank Sakser.

## Prošnja.

Pri strašnem požaru, kateri je v mestu Travniku v Bosni dne 3. in zopet 10. septembra 1903 vihral in se zaradi prevelikega vetra ni dal lokalizirati, zgorelo je malo ne pol mesta. 582 hiš, 60 prodajalnic in 337 drugih poslopij, skupaj 979 objektov v vrednosti od 2 milijona 24 tisoč kron je bilo žrtva tega požara. Blizu 1000 obitelji z več ko 3000 oseb ostalo je brez krova, brez kruha in brez obleke.

Mestna pomoč in pa pomoč, katero proža prebivalstvo Bosne in Hercegovine, podpora visoke uprave zaposlenih dežel niso v stanju, da bi se beda in nevolja odkloniti mogle, in zima je pa na pragu.

Visoko c. in kr. ministrstvo skupnih zadev je izposlovalo vsled prošnje mestnega odbora za pogorele mesta Travnika pri vseh c. kr. namestništvih in pri vseh deželnih vladah dovoljenje, da isti odbor sme skozi tri mesce pobirati milodare v zemljah avstro-ogrške monarhije.

S to prošnjo obrača se torej podpisani odbor na slavno novinstvo, na korporacije, društva in posamezne osebe proseč, da pritečejo v pomoč s svojimi plemenitimi darovi travniškemu prebivalstvu.

Milodari naj se izvolijo poslati naravnost na podpisani odbor v Travnik (Bosna), ali pa na upravništva tistih novin, katera bodo to prošnjo priobčile ter se za pobiranje milodarov pripravnim izrekle.

Hvala že naprej vsem darovalcem! Mestni pomožni odbor za pogorelece Travničane.



Posl. Eirst poročila nato imenom finančnega odseka o učiteljskem pokojninskem zakladu.

Imenom istega odseka poročila posl. Hauptmann in stavi predlog: 1. na vzdržni šoli v Brucku se ustvari četrto profesorsko mesto in se opuste štiri sedaj obstoječa docentka mesta. 2. profesorju Avgustu Winterju na tamonjski šoli se ne dovoli osebna doklada 800 K.

Po nekaterih nadaljnjih poročilih se izpodi peticija katastralne občine Spodnja Kostivnica za ločitev od občine Kostivnice in ustanovitve samostojne občine dež odboru v preiskavanje.

V današnji seji je vložil poslanec Žičkar predlog, da se ustanovi v Sevnici ob Savi tri razredna meščanska šola s slovenskim učnim in nemškim kot obligatnim jezikom. V eni prejšnji seji je oddal isti peticijo sevnjske občine za ustanovitev take šole. — Za nemški štajar ste se dovolili danes kar dve dekliški meščanski šoli? Bodo videli!

Posl. Vošnjak je oddal interpelacijo za d-ž namestnika glede neke davčne zadeve.

## Društveno gibanje.

(Vabilo na društveni večer), katerega priredi „Delavsko podporno društvo“ v Celju dne 8. novembra t. l. v „Skalni kleti“ pa čast slovenskemu skladatelju g. dr. Gustavu Ipavcu. Pri istem bode proizvajal pevske zbor. „Del. podp. društva“ izključno le pesmi g. dr. Gustava Ipavca in sicer sledeče moške zbor: „Tam za goru“, „Jutro“, „Planinska roža“, „Kje so moje rožice“, „Zvečer“, „Mrak“, „Lipa“, „Danica“, „Oblačnu“, „Bratje, bodimo veseli“ in „Slovenec sem“. Pred in med posameznimi točkami svira „narodna godba“. Po dovršenem koncertu prosta zabava. — Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina 60. v. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Žalski odsek „Celjskega Sokola“) priredi v nedeljo, dne 22. t. m. v Žalcu veselico, katere čisti dobiček je namenjen za nabavo telovadnih potrebščin žalskih telovadcev. Na sporedu veselice bo glediščna predstava, nastop telovadcev v skupinah, petje, godba itd. Veselico naznanjamo že danes s prošnjo, da bi se blagovolila si društva, sžirati na ta dan. Natančnejši spored objavimo v eni prihodnjih števil.

(Sv. Jurij ob juž žel.) Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda ima 8. novembra t. l. po večernicah v gostilni g. Rudolfa Doboviškega svoj redni občni zbor s petjem, tamburanjem in srečolovom.

(Učiteljsko društvo gornjegrajskega okraja) zboruje v nedeljo, dne 8. novembra t. l. v ljudski šoli v Bočni. Zborovanje se prične ob 11. uri dopoldne in se vrši po temle sporedu: 1. Zadnji zapisnik; 2. Risanje na ljudski šoli, (praktično razpravlja g. Josip Armič); 3. Poročilo o zborovanju „Lehrerbunda“, poročila gosp. Fran Praprotnik; 4. Blagajnikovo poročilo; 5. Volitev novega odbora; 6. Razni nasveti in predlogi. Glede na to, da se bode pri raznih nasvetih in predlogih razpravljalo nekaj posebno važnega in zanimivega za nas, se vabijo cenjeni gg. tovariši in tovarišice, da se udeležijo tega zborovanja polnočestevno. Zborovanje se preloži le v slučaju zelo neugodnega vremena!

(Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo) zboruje v nedeljo, dne 8. t. m. ob 11 ure dopoldne v Šmarju.

(Slovensko persko društvo v Ptuj) naznanja, da se vrši glavni občni zbor omenjenega društva v nedeljo, dne 8. novembra 1903 ob 2. uri dopoldne v vsakem številu došli članov ob 3 uri popoldne v „Narodnem domu“ po sledečem sporedu: 1. Pozdrav predsednika; 2. Poročilo tajnika, blagajnika in revizorjev; 3. Volitev predsednika, odbora in revizorjev; 4. Slučajnosti; Zunanji gg. odborniki in člani, katerim se ni moglo udeležiti glavnega zborovanja pa se prošajo, da svoje želje glede pesmi, kraja in časa za prihodnji koncert naznanijo odboru pismeno do 8. novembra 1903. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Sv. Lenart v Slov. gor.) Tukašnje oratorij-gospodarsko društvo priredi dne 8. novembra t. l. v prostorih posojilnice ob 8. uri popoldne svoje glavno občno zborovanje s sledečim sporedom: 1. Poročilo bivšega predsednika; 2. Poročilo

čilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Volitev novega odbora; 5. Slučajnosti; K obilni udeležbi vabi vladno.

(Akad. teh. društvo „Triglav“ v Gradcu) priredi dne 4. novembra t. l. svoje drugo redno občno zborovanje lokal „Hotel Schimmel“ začetak ob 8 uri zvečer.

Akad. podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu priredi v nedeljo, dne 8. novembra t. l. v veliki dvorani „Hotel Triest“ na Jakominjevem trgu s prijaznim sodelovanjem pevskega zbora akad. teh. društva „Triglav“ in tamburaškega zbora društva „Napre“ koncert s sledečim sporedom: 1. 1. Pevstvo: „Povejte ve planine“, moški zbor; 2. Albini Farkaš: „Na Plavška jezera“, t. amb. zbor; 3. Risto Savin: „Za t. imena“, moški zbor; 4. Bohm: „Cavalina“, gosli s spremljevanjem glasovirja; 5. Brož: „Ljubim te“, t. amb. zbor; 6. Pivoda: „Jako anjel ty jsi kršćin“, samospjev s spremljevanjem glasovirja; 7. Brož: „San“, glasbena slika; 8. Dr. Schwab: „Slavica“, moški osmerospjev; 9. Parma-Farkaš: „Mladi vojaki“, t. amb. zbor; 10. Prisa zabava: Začetek ob 8 uri zvečer. — Vstopnina 80. vin.

(V odbor dijaškega umetniškega društva „Vesne“ na Dunaju so izvoljeni: Gg. Aleksander Šantel, predsednik; Franjo Baučič, podpredsednik; Svetoslav M. Bruz, slovenski tajnik; Tomislav Krizman, hrvatski tajnik; Vilko Sever, blagajnik; Ivan Meštrovič, arhivar; Ante Gaber, namestnik; Preglednika sta Marko Gaspari in Marko Rašica.

## Druge slovenske novice.

(Ljubljanska trgotska zbornica) je v svoji seji dne 30. oktobra t. l. sklenila resolucijo v prid enakopravnosti slovenskega jezika na Koroškem. Trgotska zbornica ne smatra samo za svojo popolno pravico, ampak tudi za svojo neopustno dolžnost, v prid svojih interesentov odločno zahtevati, da se v obmejnih krajih Koroške slovenskemu jeziku ne utesni ali celo odpravi enakopravnost. Naravnost smešen je bil nastop nemške manjšine, ki je po tovarnarju Lukmanu izjavila, da je koroškim Slovincem slovenščina in nemščina enako tuj jezik ter da je vsled tega najbolje, ako se Korošci ne samo nemščine, klobasal je take neumnosti, da so se mu Slovinci morali v lice krobotati. Resolucija je bila z vsemi slovenskimi glasovi sprejeta.

(Pomiloščenje) Cesar je pomilostil bivšega izdajatelja „Slovenca“, dr. Evgena Lampeta, ki je bil obsojen radi razžaljenja časti na šest mesecev ječe, in odgovornega uradnika, Ivana Rakovca, ki je bil obsojen na en mesec ječe. Kazen se jima je izpremenila v denarno globo in sicer prvemu na 2000 K, drugemu pa 300 K.

(Otroka zmečkalo.) V Rovtu nad Škofjo Loko je zašel neki petletni deček v mlino Jakoba Vidmarja med kolo, ki žene mlinski kamen. Kolo je pritisnilo otroka čez trebuh in prsi, da je bil takoj mrtev.

(Bohinjska železnica.) V Bohinjskem predoru so prišli pri vrtanju do studenca, ki da 300 do 400 litrov vode v sekundi, kar je delo nekoliko zadržalo. V nekaj dneh bo ta zapreka odстранjena. Predor bo sredi prihodnjega leta izgotovljen.

(Darila.) Za povodni poškodovane v Kanalski dolini sosedbo Ukva na Koroškem, so dosedaj poslali iz Štajarske pomožnemu odboru v Beljak slednji gg. Dr. Matko Potočnik, c. kr. profesor v Mariboru 5 K, Matko Tomažič, župan v Pistanju 2 K, Ivan Elsbacher, župan v Kozjem 10 K, nemenovana gospa 2 K, dr. Jos. Črnič, učitelj pri Sv. Jakobu v Slov. gorah 10 K, Jos. Blaž v Mozirju v Slov. dol. nabrala 7 K, J. Zef Rakuš v R. dol. 10 K, dr. Vladimir Serbec, Maribor nabral 20 K in France „Stranjšek“ pri Sv. Juriju ob Ščavnici nabral 2 K 30 vin. to je skupaj 84 K 30 vin. Srčna hvala blagim darovalcem. Ker je beda res velika in položaj p. občanov smeten res žalosten, prosim pomožni odbor za ale tojake nadaljnjih daril, katere sprejema Ivan Hochmiller, uradnik Beljak, Hvala J. Zef Rakuš 2.

(Pri kontrolnem špedu v Beljaku) je tajnik p. pomožni nadporočnik Gradl prisodil trem

rezervnikom po tri dni zapora, ker so pri šbodu kadili. Velika množica občanstva, ki se je zbrala na t. mestu, je glasno protestirala proti postopanju častnikovemu in zahtevala, da se areti rane izpusti, kar se je tudi zgodilo. Nadporočniku je ljudstvo klicalo „fej“.

(Šesturni delavnik pri goriških sodiščih.) Pri sodiščih v Gorici nameravajo uvesti uradne ure tako, da bodo uradovali od 8. ure zjutraj nepretrgoma do 2 ure popoldne. Za občinstvo je taka izprememba velikega pomena, kajti kdor je moral od poldneva pa do 4. ure popoldne čakati, da so se uradi zopet odprli, prav pošteno čuti ono neprijetnost, če reče sodnik: „bomo pa popoldne nadaljevali“. Naj bi se tudi pri naših sodiščih uvedla taka razporedba uradnih ur.

(Huda ženska) je neka Č. v Gorici. Sporekla se je nekaj s svojo sosedo in jo potem pošteno namlatila. Ko je prišel mož natepene sosedo domov, je šel takoj nad Č. da bi jo nekoliko očel, ali zmotil se je revež, kajti Č. ga je ravno tako oklufutala kakor prej njegovo ženo. Mož je baje storil trden sklep, da se ne bo nikdar več mešal v ženske prepire.

(Slovenska opera v Trstu.) Ljubljanska slovenska opera priredi v Trstu nekaj opernih predstav.

(Italijansko dijaško društvo „L'Innominata“) je vlada razpustila, ker se je udeležilo protiaustrijskih demonstracij v Italiji.

(Ne izseljajte se.) Iz Amerike smo prejeli od znanega posredovalca za izseljevanje v Ameriko Franka Sakserja sledeče vsega uvaževanja vredno pismo: Ker je v poslednjem času mnogo obrtniških podjetij zaustavilo delovanje, je postalo na tisoče delavcev brezposelnih, a med temi tudi mnogo Slovincov in Hrvatov. Delo so ustavili po železnih rudnikih v Minesoti, v bakrenih se je že itak le pomalo delalo vsled upale cene bakra. Delo so ustavili veliki plavži po Pennsylvaniji, velike tovarne in valjalnice za železniške sline in žice; delo se je ustavilo ali zelo omejilo po premogokopih. Vse to je povzročilo, da delavci beže na vse strani, posebno domu, ako imajo s čim. Upanja ni, da bi se pred spomladjo kaj zboljšalo, zato je ne svetujem slovenskim delavcem sedaj v Ameriko. Zima bode huda za brezposelne, ako nimajo kaj prihrankov. Torej ne v Ameriko, poslušaj moj svet.

New York, 14. okt. 1903. Frank Sakser.

## Prošnja.

Pri strašnem požaru, kateri je v mestu Travniku v Bosni dne 3. in zopet 10. septembra 1903 vihral in se zaradi prevelikega vetra ni dal lokalizirati, zgorelo je malo ne pol mesta, 582 hiš, 60 prodajalnic in 337 drugih poslopij, skupaj 979 objektov v vrednosti od 2 milijona 24 tisoč kron je bilo žrtva tega požara. Blizu 1000 obitelji z več ko 3000 oseb ostalo je brez krova, brez kruha in brez obleke.

Mestna pomoč in pa pomoč, katero proža prebivalstvo Bosne in Hercegovine podpora visoke uprave zaposlenih dežel niso v stanju, da bi se beda in nevolja odkloniti mogle, in zima je pa na pragu.

Visoko c. in kr. ministristvo skupnih zadev je izposlovalo vsled prošnje mestnega odbora za pogorelce mesta Travnika pri vseh c. kr. namestništvih in pri vseh deželnih vladah dovoljenje, da isti odbor sme skozi tri mesce pobirati milodare v zemljah avstro-ogrške monarhije.

S to prošnjo obrača se torej podpisani odbor na slavno novinstvo, na korporacije, društva in posamezne osebe proseč da pritečejo v pomoč s svojimi plemenitimi darovi travniškemu prebivalstvu.

Milodari naj se izvolijo poslati naravnost na podpisani odbor v Travnik (Bosna), ali pa na upravnistva tistih novih, katere bodo to prošnjo prebčile ter se za pobiranje milodarov pripravnim izrekle.

Hvala že naprej vsem darovalcem! Mestni pomožni odbor za pogorelce Travničane.



## Politični pregled.

(Deželni zbori.) Kranjski deželni zbor bi moral imeti danes sejo, pa se je odpovedala. Prihodnja seja se naznani pismenim potom — Kofoški, dež. zbor je obravnaval v svoji zadnji seji regulacijo nekaterih cest in ustanovitve deške dvorazrednice v Trgu. Šola se odpre že s prihodnjim šolskim letom — V istrskem dež. zboru nadaljujejo slovanski poslanci obstrukcijo. Oglašajo se k vsakemu predloženemu spisu in predlagajo glasovanje. Na dnevnem redu je bilo tudi razširjenje italijanske realne gimnazije v Pazinu s tremi razredi višje realke. Manjšina je izjavila, da le tedaj glasuje za ta predlog, ako se zavod premesti v Rovinj. — V češkem dež. zboru so se vršila pogajanja med Čehi in Nemci, da bi poslednji opustili obstrukcijo. Pogajanja so se razbila in deželni zbor se najbrž ne bo več sešel. — Gališki dež. zbor je do končal razpravo o deželnem proračunu. Malo ruski poslanci so se pred razpravo izstopili iz deželnega zbora, ker se isti v svoji poljski večini ne ozira na pravične zahteve Malorusov.

(Delegacije) se sklicujejo najbrž že proti koncu leta na Dunaj, ker so se razmere na Ogrskem tako ugodno rešile, da bo zborovanje omogočeno.

(Križa na Ogrskem) je baje pri kraju. Cesar sprejme danes novo ministristvo. Novo ministristvo obstoji iz sledečih mož: grof Tisza predsedništvo, Hieronymi trgovino, Berzeviczi šolstvo, Tallian poljedelstvo, Nyiri deželna bramba, Czech za Hrvatsko. Od starega ministristva sta ostala v novem kabinetu pravosodni minister Plošč in finančni minister Lukacz.

(Na Hrvatskem) se je po kratkem premirju med opozicijskimi strankami zopet začel medsebojni boj. Res škoda je, da se najdejo med opozicijo ljudje, katerim je največja slast prepirati se za oslovsko senco, ne da bi pomislili, koliko škoduje ta njihov osebni sport celokupnosti naroda. Hrvatska stranka prava se trudi, da bi se že končno vendar enkrat združila cela opozicija v skupen boj proti vladnim mamelukom madžaronom in zato je sklical predsednik hrvatske stranke prava Bresztyenszky na dan 10. t. m. osrednji odbor stranke k sebi, da se znova posvetuje o združitvi „čistih“ pravašev s hrvatsko stranko prava. Dal Bog, da se razcepljeni bratje čim trdnješe združijo.

(Na Bolgarskem) so se vršile volitve v narodno sobranje (državni zbor). Izvoljenih je bilo 146 vladnih pristašev in 43 opozicijskecev. Kakor poročajo, Bolgarska še vedno misli na vojsko, kajti knez Ferdinand je ravno v zadnjem času izdal odlok, ki natanko določa plače častnikov v slučaju vojske.

(Turčija) Minister zunanjih zadev Tevfik paša je obljubil avstrijskemu poslaniku baronu Calice, da bo turška vlada v najbližjem času odgovorila na reformne zahteve. Med mohamedanskim prebivalstvom se je začelo kazati ogorčenje proti zahtevam avstrijske in ruske vlade. Po mošejah nabijajo razglase, ki so naperjeni proti avstrijsko-ruski akciji. Sultan je izdal ukaz, da se razpuste rezervniki drugega razreda. Dosedaj se je razpustilo 14 bataljonov.

(Umrli je) v Charlottenburgu na Pruskem znani slovničar, profesor Teodor Mommsen star 86 let.

### Loterijske številke.

Trst, dne 31. oktobra 1903. 50 39 29 67 9  
L. no. . . . . 29 72 72 42 39

## Vajenca

ki ima zmožnost in vešče do risanja ter zna slovensko in nekoliko nemško sprejme jako

Viljem Pick

lastnik fotograf. ateljeja „Apolon“ v Celju, prej. asistent c. in kr. dvornega fotografa C. Pietznerja

## Lepo meblirana mesečna soba

prav topla, s separatnim vhodom, je za oddati s 1. decembrom.

Natančneje p. v. upravništvo „Domovine“.

## TELEGRAM na slavnega gasilna društva.

Najnovejšo iznajdbo na polju gasilstva izumil je tvorničar **R. A. Smekal** pri brizgalnicah novega sistema (432) 3-3

„Ravnotez s polovico pomanjšano delavsko silo razmerje 1:10“!

Podružnica R. A. SMEKAL-a, Zagreb

## Trgovski pomočnik

19 let star, izurjen v spekerijski in železniški stroki, vešč obeh deželnih jezikov, zmožen voditi glavno zalogo tobaka,

želi službo premeniti v 6 tednih ali z novim letom. — Naslov pove (437) 3-3 upravništvo „Domovine“.

# Ne v Ameriko!

V slovenski in hrvatski Istri, v bližini Trsta, se prodaja ali pa (433) 3-3 da v najem

ob zelo ugodnih plačilnih pogojih več lepih posestev z gospodarskimi poslopi. Pojasnila je dobiti brez

plačno v pisarni gosp. dr. Gregorina v Trstu, Molino piccolo 7. II.

# Tomažovo žlindro

najboljše gnojilo za travnike in vinograde, kupujte v trgovini z železnino

„Merkur“, P. Majdič, Celje.

Navod za uporabo se pošilja na zahtevo zastoj.

## Cenjeno p. n. občinstvo mesta Celja in okolice!

Z današnjim dnevom sem prevzel od g. Magoliča fotografski atelje „Apolon“ (hotel „pri Kroni“) in ga bom vodil tudi odslej pod dosedanjim imenom. Priporočam se torej slavnemu občinstvu za nadaljnjo naklonjenost in dosedanje zaupanje; potrudil se bom, kolikor bo v moji moči, ustreči vsem zahtevam in zadovoljiti svoje naročnike z najboljšimi izdelki in najsolidnejšimi cenami.

Z velespoštovanjem

**Viljem Pick**

prej. asistent c. in kr. dvornega fotografa C. Pietznerja.

1. list, dne 1. novembra 1903.